

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВСП «ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЕКОНОМІКИ, ПРАВА ТА
ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЗУНУ»**

Циклова комісія суспільних та психологічних дисциплін

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИКОНАННЯ
КУРСОВОЇ РОБОТИ
для здобувачів фахової передвищої освіти
за спеціальністю 053 Психологія,
освітньо-професійної програми «Психологія»**

*Затверджено на засіданні циклової
комісії суспільних та психологічних
дисциплін
Протокол № 2 від «28» вересня 2023 р.*

Тернопіль – 2023

Методичні рекомендації щодо виконання курсової роботи зі спеціальності «Психологія». Для студентів фахової передвищої освіти галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки спеціальності 053 Психологія освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» ВСП «Фаховий коледж економіки, права та інформаційних технологій Західноукраїнського національного університету». Тернопіль: ЗУНУ, 2023. 29 с.

Укладач: Лукаш Едуард Ярославович, викладач циклової комісії суспільних та психологічних дисциплін, спеціаліст вищої категорії, кандидат психологічних наук.

Відповідальний за випуск: Дурдас Галина Василівна, голова циклової комісії суспільних та психологічних дисциплін ВСП «ФКЕПІТ ЗУНУ»

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ І ЗАХИСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ..	6
2. ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	12
3. ПОРЯДОК ПОДАННЯ І ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	15
4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	17
5. ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ.....	18
6. РЕКОМЕНДОВАНІ ПЛАНИ КУРСОВИХ РОБІТ.....	20
ДОДАТКИ.....	23

ВСТУП

Курсова робота – це самостійне дослідження з актуальних проблем, один із складових елементів підготовки майбутніх фахівців і виконується для закріплення, поглиблення знань, одержаних студентами, які здобувають фахову передвищу освіту зі спеціальності «Психологія», з метою застосування цих знань до комплексного вирішення конкретного фахового завдання.

Основне завдання – виявити вміння здобувачів фахової передвищої освіти застосовувати теоретичні знання на практиці, ставити та вирішувати пізнавальні задачі. Виконуючи курсові роботи, студенти мають продемонструвати знання правил проведення наукового дослідження й оформлення його результатів.

На виконання курсової роботи відводиться 90 год. / 3 кредити ECTS.

Виконання курсової роботи передбачено навчальним планом зі спеціальності 053 Психологія. Курсова робота є початковим дослідницьким доробком студента, зміст якої має внутрішню єдність і відображає хід та результати розробки обраної теми з психології. Вона повинна відповідати сучасному рівню розвитку психологічної науки, а її тема бути актуальною для сучасної теоретичної та практичної психології.

Виконання курсової роботи має свою специфіку, а тому вимагає від студентів відповідних фахових компетентностей та певних програмних результатів навчання:

ФК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології

ФК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ

ФК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

ФК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел

ФК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій

ФК6. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження

ФК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації

ФК8. Здатність дотримуватися норм професійної етики

ФК9. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову)

ФК10. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту.

ПРН1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПРН2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

ПРН3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

ПРН4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.

ПРН5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.

ПРН6. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців.

ПРН7. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника .

ПРН8. Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій.

ПРН9. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та

просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.

ПРН10. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

ПРН11. Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості.

ПРН12. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

ПРН13. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.

ПРН14. Проектувати, організовувати та здійснювати психологічно ефективну консультативну діяльність з різними категоріями клієнтів.

ПРН15. Надавати консультативно-корекційну допомогу громадянам, які перебувають у кризових ситуаціях, а також проводити відповідні реабілітаційні та адаптаційні заходи.

ПРН16. Демонструвати розуміння та застосовувати у професійній діяльності психологічні закономірності та особливості становлення, формування і розвитку гармонійної особистості.

ПРН17. Сприяти цілісному розвитку суб'єкта життєдіяльності, забезпечувати умови для його професійного та особистісного самовдосконалення і просоціальної самореалізації.

У процесі виконання курсової роботи студент повинен показати теоретичні знання, вміння працювати з літературними джерелами, чітко і логічно формулювати свої думки, висновки і пропозиції, проявити здібність і навички правильного застосування теоретичних положень наукових дисциплін при постановці і вирішенні конкретних завдань, використовуючи при цьому відомі методи психології.

1. ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ І ЗАХИСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Виконання курсових робіт з психології передбачено навчальним планом дисципліни. Студенти спеціальності «Психологія» у процесі навчання у закладі фахової передвищої освіти виконують курсову роботу з метою закріплення початкових елементів науково-дослідної роботи, отримання додаткової інформації з дисципліни на стадії первинного наукового пошуку.

Теми курсових робіт визначаються викладачами циклової комісії суспільних та психологічних дисциплін. Студенту надається право вибору теми, або ж він може запропонувати свою тему з обґрунтуванням доцільності її розробки.

Закріплення за студентом теми курсової роботи відбувається після погодження її з науковим керівником.

Науковий керівник курсової роботи, дає напрямок в роботі студенту, підказує основні варіанти вирішення того чи іншого питання, спонукає до творчого дослідження, систематично консультиє, а також перевіряє виконання роботи.

На даному етапі, який безпосередньо пов'язаний з написанням самого тексту, студентові необхідно чітко дотримуватись певних вимог щодо структури, викладу і технічного оформлення.

Курсова робота має описовий характер і складається з *титульного аркуша, змісту, вступу, основної частини* (основних розділів та підрозділів до них), *висновків, списку використаних джерел*, а деякі матеріали можуть бути внесені у *додатки*.

Титульний аркуш повинен бути оформлений відповідно до існуючих правил і повинен включати:

- найменування вищого навчального закладу та назву циклової комісії, де виконана робота;
- назву роботи;
- прізвище, ім'я та по батькові автора;

- прізвище та ініціали наукового керівника, науковий ступінь, вчене звання, посаду;
- місто і рік.

Слова «курсова робота» друкують великими літерами посередині аркуша. Назву роботи також друкують великими літерами. Переноси слів у заголовках титульної сторінки не допускаються.

Зміст подають на початку роботи і як структурна одиниця курсової роботи містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів та підрозділів роботи, зокрема, вступу, висновків, додатків, списку використаних джерел та ін.

У вступній частині, яка розкриває сутність і стан наукової проблеми та її значущість, обґрунтування необхідності проведення дослідження, як правило, висвітлюється : *актуальність теми (обґрунтування доцільності роботи), об'єкт, предмет дослідження, мета і завдання, методи дослідження, структура курсової роботи.*

Актуальність та ступінь дослідженості проблеми розкривається шляхом стислого аналізу наукових доробок учених із даного питання і порівняння існуючих розв'язків проблеми. На основі визначених протиріч виділяється проблема, на розв'язання якої і будуть спрямовані дослідження.

Мета наукового дослідження – головний елемент структури і надзвичайно важливий методологічний інструмент дослідження. Мета як запланований результат відображає спрямованість дослідження і за змістом відповідає темі роботи. Вона полягає у встановленні, виявленні наукових фактів, формулюванні закономірностей, обґрунтуванні найбільш ефективних шляхів навчання й виховання. Тому вживаються такі терміни: «визначити», «дослідити», «виявити», «встановити», «обґрунтувати», «довести», «перевірити», «розробити» тощо.

Об'єкт та предмет дослідження – визначення аспектів (характеристик) процесу чи явища, що досліджується в роботі. Об'єкт – явище або процес, який обрано для вивчення. Предмет міститься у межах об'єкта. Це певна частина чи

аспект об'єкта, який безпосередньо досліджується.

Завдання – це послідовні етапи дослідницької роботи, спрямовані на досягнення поставленої мети. Завдання повинні розкривати, конкретизувати мету дослідження і в загальному підсумку повинні бути адекватні цій меті.

Основними методологічними вимогами до виокремлення завдань дослідження є такі:

1. Завдання дослідження відображають проблемні запитання, відповіді на які необхідні для досягнення мети дослідження.

2. Визначення, формулювання і послідовність викладу завдань дослідження мають чітко відповідати його темі, об'єкту, предмету, меті.

3. Сукупність поставлених у дослідженні завдань повинна бути мінімальною, достатньою для досягнення мети дослідження.

У курсовій роботі подають перелік використаних **методів дослідження** для досягнення поставленої в роботі мети. Рекомендується використовувати різноманітні методи.

Наприклад: теоретичні методи: індукція та дедукція, аналіз і синтез; порівняння, класифікація, абстрагування, конкретизація, систематизація; узагальнення тощо.

Структура курсової роботи - перелічуються основні її структурні елементи та обсяг роботи.

Рекомендується писати остаточний варіант вступу після завершення основної частини курсової роботи, тоді більш вдало можна розставити в ньому акценти. Вступ може займати одну-дві сторінки.

Опис дослідження та його результатів є **основною частиною курсової роботи** і також підлягає регламентації. Він поділяється на розділи, у кожному з яких реалізовується одне із завдань, сформульованих у вступній частині. Розділи можуть містити підрозділи. Кожен розділ, як і його частина, повинен мати свою назву, формування якої логічно співвідноситься з формулюванням інших назв. Кожний розділ починають з нової сторінки.

В розділах основної частини подають: огляд літератури за темою і вибір

напрямів досліджень; теоретичний аналіз і узагальнення досліджень дослідження проблеми; виклад методологічного обґрунтування дослідження (загальної методики і основних методів дослідження проблеми); методичні розробки чи рекомендації до впровадження.

Перший розділ присвячується, як правило, теоретичному обґрунтуванню питання, висвітлюючи роботу вітчизняних та зарубіжних дослідників, вказуються ті питання, що залишились нерозв'язаними, окреслюються основні етапи розвитку наукової думки за проблемою, яка досліджується. Назва розділу має відображати сутність проблеми. Невід'ємною частиною першого розділу є огляд наукових джерел з досліджуваного питання.

При написанні курсової роботи студент повинен давати посилання на джерела, матеріали або окремі результати, які наводяться в роботі, або на ідеї і висновки, на яких розроблюються проблеми, задачі, питання, вивченню яких присвячена робота.

Зміст кожного розділу, як і його частини, повинен відповідати його назві (заголовку). Для цього потрібно кожний розділ починати із вступної фрази, де зазначати, про що саме в ньому буде йти мова. Описуючи хід дослідження і його результати, особливу увагу слід приділяти аргументації, доказовості із посиланнями на погляди науковців та інші джерела.

Усі посилання мають бути доречними. Цитата, тобто дослівний уривок з тексту, або чийсь висловлювання обов'язково беруться в лапки (« »).

Наприклад:

На сьогодні всім стало цілком очевидно, що «психічні процеси аж ніяк не виникають у готовому вигляді і не зберігаються у незмінній формі упродовж всього життя».

Посилатися бажано на найновіші видання публікацій.

Розвиваючи власну думку, необхідно звертатись до ілюстрацій і прикладів. Аналізові конкретного психологічного матеріалу мають передувати кількісні дані, які дадуть змогу скласти уявлення про загальну картину роботи. Для ілюстрацій своїх тверджень використовують найбільш показові і

переконливі приклади, частину яких піддають детальному аналізу. У ході викладу думки слід чітко розмежовувати своє і чуже, наголошуючи, що саме належить авторові роботи, а що запозичене з праць вітчизняних чи зарубіжних учених.

Отже, варто користуватись такими виразами: *«на нашу думку», «як засвідчує наше дослідження», «на наш погляд», «як видно з одержаних нами даних», з одного боку, і з другого – «як твердить такий-то», «поділяючи думку такого-то», «погоджуючись із міркуванням такого-то»* тощо.

У другому розділі здійснюють методологічне обґрунтування дослідження проблеми, наводяться та описуються методи й методики дослідження, до прикладу, які шкали цих методик спрямовані на прогнозування відповідних діагностичних вимірів досліджуваної проблеми, формуються рекомендації.

Ілюстрації (схеми, креслення, діаграми, графіки, фотографії, рисунки) повинні відповідати тексту, а текст – ілюстраціям.

Авторові курсової роботи слід подбати про композиційну завершеність кожної структурної частини роботи. Цього можна досягти, написавши паралельний висновок до неї з декількох речень і висновків.

Підсумкам присвячується спеціальний розділ – **«Висновки»**, який становить квінтесенцію курсової роботи. Найзручніше формулювати висновки у відповідності з поставленими завданнями. У даному розділі курсової роботи підсумовуються основні положення вступу, викладаються результати дослідження – за пунктами, кожний з яких ілюструється прикладами; розкривається значущість роботи – вказується на можливість використання одержаних даних у подальших теоретичних дослідженнях і на практиці (у вигляді рекомендацій). Щодо формулювання основних тез висновків, то тут доцільно використовувати такі фрази:

- Завдяки проведеній роботі у напрямі ... визначено...
- З'ясовано, що... Систематизовано... Намічено перспективи...

Слід пам'ятати, що нічого нового, порівняно з текстом попередніх

розділів, у «**Висновках**» не повинно бути.

Всі джерела, монографічна література, статті й публікації, на які автор курсової роботи посилався, вносяться до **списку використаних джерел**, який розміщується після загальних висновків. Він формується за алфавітом. Список літературних джерел є обов'язковим елементом курсової роботи. Бібліографічний опис складають безпосередньо за друкованим твором або виписують з каталогів і бібліографічних покажчиків повністю без пропусків будь-яких елементів, скорочення назв. Змістовність списку дає уявлення про те, наскільки глибоко студент зумів вивчити стан досліджуваної проблеми, наскільки глибоко він володіє предметом дослідження. За рахунок включеного у курсову роботу списку літератури стає можливим скоротити деякі цитовані матеріали та виклад окремих положень у тексті.

У списку використаних джерел подається перелік підручників, навчальних посібників, монографій, періодичної літератури, журналів іноземною мовою, брошур, довідників, інтернет-посилань і т.д., що використовувались у час виконання роботи (не менше 15-20 найменувань), який укладається відповідно до вимог оформлення списку бібліографічних джерел. Література підбирається студентом самостійно. Для цього використовуються каталоги відділу наукової літератури та відділу науково-технічної інформації бібліотеки ЗУНУ тощо.

До **ДОДАТКІВ** доцільно включити допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття роботи, а саме таблиці, схеми, графіки, рисунки, методики, анкети і опитувальники, практичні рекомендації. Кожен додаток має мати свій заголовок, починається з нової сторінки, а їх кількість не обмежується та позначаються послідовно великими літерами української абетки, наприклад, Додаток А, Додаток Б і т.д. Нумерація сторінок курсової роботи, на яких розміщені додатки, не проводиться.

Загальний обсяг курсової роботи повинен бути в межах 20-30 сторінок.

2. ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Відредагований і погоджений з керівником рукопис роботи обробляється за допомогою комп'ютерної техніки та виконується на одній сторінці аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм). Текст набирається шрифтом Times New Roman 14, між рядками інтервал - 1,5 (30 рядків на сторінку). Поля таких розмірів: ліве – 3,0 см, праве – 1,0 см, верхнє і нижнє – 2,0 см.

Нумерацію сторінок подають арабськими цифрами. Титульний аркуш – перша сторінка курсової роботи. Його включають до загальної нумерації сторінок, проте не нумерують. Номер сторінки проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Усі аркуші, починаючи з третього, повинні бути пронумеровані (перший аркуш – титульний (не нумерується), другий – план роботи (не нумерується), третій – перша сторінка “Вступу”).

Титульний аркуш (перша сторінка) оформляється за установленою формою. Типовий зразок титульного аркуша подано в додатку А.

На другій сторінці потрібно подати розгорнутий план роботи.

Заголовки структурних частин курсової роботи (ВСТУП, РОЗДІЛ 1, РОЗДІЛ 2, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ)

друкуються по центру. Заголовки параграфів друкуються маленькими літерами з абзацного відступу. Крапка в кінці заголовка не ставиться (див. додаток Б).

Кожне питання відповідного розділу починають з нової сторінки. Питання нумерують порядковими номерами і позначаються арабськими цифрами.

Заголовки питань пишуть великими літерами посередині тексту. Крапку в кінці заголовку не ставлять.

Текст курсової роботи, за необхідності, можна ілюструвати таблицями та графічними матеріалами. Після кожної таблиці повинен бути її аналіз, що полягає у виявленні зв'язку показників і причин, що їх обумовлюють. Таблиці повинні мати порядковий номер і назву. Слід уникати громіздких (великих) таблиць.

На всі таблиці повинні бути посилання в тексті, при цьому слово “таблиця” в тексті пишеться скорочено, наприклад “табл. 2.3”. В повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації слід зазначати скорочено слово “дивись”, наприклад “див. табл.”, “див. рис. 1.2”.

Таблицю, ілюстрацію розміщують таким чином, щоб її можна було читати без повороту сторінок або з поворотом за годинниковою стрілкою.

У процесі виконання курсової роботи студент користується порадами наукового керівника, але за правильність даних, розрахунків, аналізу, висновків і рекомендацій відповідає він сам, як автор курсової роботи.

Рівняння і формули виділяють у тексті вільними рядками. Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів слід подавати безпосередньо під формулою зі слова “де” без двох крапок після нього в тій же послідовності, в якій вони дані в формулі, з нового рядка.

При використанні в тексті будь-яких цитат необхідні посилання на джерела, з яких вони запозичені. Посилання даються прямо в тексті, шляхом зазначення у квадратних дужках порядкового номера джерела у списку використаної літератури та сторінки.

Закінчена курсова робота підписується студентом із зазначенням дати здачі її у циклову комісію.

Курсова робота повинна відповідати певним стандартам і вимогам. Серед них слід виділити теоретичні, методичні, естетичні.

До **теоретичних вимог** відносяться: теоретичний характер роботи з конкретизацією основних положень; використання достатньо широкого кола наукових джерел; альтернативність викладу матеріалу; розкриття суті психологічних принципів; логічний зв'язок викладу змісту із спрямованістю від абстрактного до характерного, від простого (одиночного) до складного (загального); самостійність зробленого аналізу і висновків.

До **методичних вимог** слід віднести: поступовість у виконанні роботи (вибір теми, пошук літератури, її опрацювання, складання плану, написання роботи); пропорційне розміщення матеріалу; оптимальний обсяг; наявність

правильно оформленого списку літератури.

До **естетичних вимог** відносять: охайність і старанність при виконанні роботи; використання лише однієї сторони сторінки, наявність обумовлених полів на її краях; розмір шрифту тексту та назв розділів; належне оформлення титульної сторінки і всієї роботи (її потрібно подати на перевірку в папці) тощо.

3. ПОРЯДОК ПОДАННЯ І ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота оформлена необхідним чином, подається студентом до циклової комісії суспільних та психологічних дисциплін не пізніше визначеного терміну, де вона реєструється і направляється науковому керівнику.

Науковий керівник перевіряє курсову роботу, робить зауваження на полях рукопису і дає свій висновок про виконану студентом роботу. У рецензії науковий керівник пише: “допускається до захисту”, “заслужовує оцінки “відмінно”, “добре” або “задовільно”, “не допускається до захисту”.

Якщо курсова робота виконується повторно, то її новий варіант подається обов'язково із зауваженнями наукового керівника. Всі доповнення і зміни до початкового варіанту курсової роботи викладаються на аркушах паперу відповідного формату і розміщуються після додатків із зазначенням параграфу підрозділу, до якого вони відносяться.

Для проведення захисту курсової роботи цикловою комісією створюється комісія (не менше двох викладачів). До її складу входять науковий керівник і викладачі. На засідання комісії подається курсова робота із висновками наукового керівника.

Процедура захисту курсової роботи складається із доповіді студента (7-10 хв.), відповідей на зауваження наукового керівника, якщо вони не враховані, на питання членів комісії з теми курсової роботи. Тривалість захисту, як правило, не повинна перевищувати 15-20 хв. В обговоренні роботи беруть участь і

присутні на захисті студенти.

У доповіді слід обґрунтувати актуальність теми, сформулювати мету та завдання дослідження, дати досить коротку характеристику об'єкту дослідження, показати результати дослідження, суть запропонованих пропозицій і заходів, та їх обґрунтування.

При захисті курсової роботи перед членами комісії бажано, щоб студент не читав свою доповідь, а вільно розповідав зміст, ілюструючи його при необхідності таблицями, схемами графіками.

Відповіді на запитання повинні бути короткі, чіткі та ясні.

Результати захисту обговорюються після його закінчення на закритому засіданні комісії.

При оцінюванні курсової роботи беруться до уваги її якість і зміст доповіді, правильність відповідей на запитання комісії, оформлення роботи, проявлена студентом ініціатива.

Комісія за результатами захисту виставляє остаточну оцінку. При цьому враховується як виступ студента на захисті, так і оцінка письмового варіанту курсової роботи. На оцінку роботи впливають такі моменти:

- рівень опанування основних проблем теми, володіння категоріями і термінологією, які використовуються в психології;
- ступінь ознайомлення з літературою по темі, знаннями економістів, що працюють над даною проблемою;
- вміння пов'язати теоретичні положення психології з практикою;
- здатність студента відстоювати свої погляди, вміння вести наукову полеміку;
- вміння логічно, у відведений поточний час викласти основні положення теми і зробити відповідні висновки та узагальнення;
- якість виконання курсової роботи, її відповідність теоретичним і методичним вимогам.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Оцінка “**відмінно**” (90-100 балів) виставляється тоді, коли студент вільно володіє проблемою, здійснює самостійний аналіз опрацьованого матеріалу, використав широке коло наукової літератури, у тому числі і іноземної, опанував усю різноманітність теорій і гіпотез з даної проблеми, вийшов на високий рівень теоретичних узагальнень, а його робота виконана з дотриманням усіх необхідних вимог.

Оцінка “**добре**” (75-89 балів) виставляється за добре виконану письмову роботу, але при захисті студент, виявивши добротну підготовку, допускає неточності у трактуванні окремих проблем психології, відчуває певні труднощі в теоретичному узагальненні їх, не використав усіх можливостей літературних джерел.

Оцінка “**задовільно**” (60-74 бали) виставляється, якщо студент орієнтується у обраній темі, але не може без допомоги зробити висновки, пов'язати теоретичні узагальнення з практикою, не може логічно викласти проблеми, не усунув повністю недоліків, вказаних у рецензії.

Оцінка “**незадовільно**” (35-59 балів) виставляється тоді, коли студент навіть за наявності курсової роботи, яка допущена до захисту, не орієнтується в проблемі, не опанував навіть мінімуму наукової літератури.

5. ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ

1.	Соціально-психологічні чинники формування самооцінки особистості.
2.	Специфіка соціалізації підлітка в неповній сім'ї.
3.	Соціально-психологічні характеристики девіантної поведінки підлітка.
4.	Особливості поведінки особистості в конфлікті: гендерний аспект.
5.	Специфіка соціалізації підлітків, батьки яких мігрували за кордон.
6.	Соціально-психологічні чинники агресивної поведінки особистості.
7.	Соціально-психологічні чинники самотності особистості.
8.	Самооцінка як чинник агресивної поведінки підлітків.
9.	Стиль виховання у батьківській сім'ї як чинник формування самооцінки (самоефективності) підлітка.
10.	Справедливість як соціально-психологічний феномен.
11.	Агресія як деструктивна форма міжособистісної взаємодії.
12.	Прояви комунікативних бар'єрів у навчальній діяльності студентів.
13.	Особливості самопрезентації підлітків у соціальних мережах.
14.	Гендерні аспекти формування інтернет-залежності.
15.	Критерії міжособистісного довіри і недовіри в переговорах про ділове партнерство.
16.	Індивідуально-особистісні чинники успішності застосування технологій розв'язання конфліктів.
17.	Психологічні особливості міжособистісного сприймання в конфлікті.
18.	Особливості використання невербальних засобів у політичній комунікації.
19.	Булінг в шкільному колективі: критерії прояву та напрями профілактики.
20.	Прояви інтернет-залежності у міжособистісній взаємодії студентів.
21.	Вплив емоційно-вольової стійкості особистості на поведінку у надзвичайній ситуації.
22.	Вплив стилю педагогічної діяльності учителя на формування «Я-концепції» старшокласника.
23.	Психологічні особливості мотиваційної готовності до професійної діяльності майбутнього психолога.
24.	Феномен дитячої брехні: психологічні причини та вікові особливості.
25.	Роль батьків у формуванні психологічної готовності дітей до навчання в школі.
26.	Вікова динаміка статевої ідентичності.
27.	Особистісні фактори морального самовизначення молоді.
28.	Вплив гендерних стереотипів на характер міжособистісного спілкування старшокласників.
29.	Психологічне значення заохочення для успішного виховання особистості.
30.	Специфіка подружніх дисгармоній у студентських сім'ях.
31.	Стиль виховання в сім'ї як чинник формування самоефективності підлітків.

32.	Вплив психологічного клімату в студентському колективі на ефективність навчання.
33.	Психологічні особливості міжособистісного сприймання в конфлікті.
34.	Психолого-педагогічні умови формування мотивації досягнень школярів.
35.	Переживання самотності як фактор руйнації психічного здоров'я у підлітково-юнацькому віці.
36.	Психологічні особливості професійної спрямованості студентів.
37.	Лихослів'я як різновид вербального булінгу серед підлітків (старшокласників, студентів – за вибором студента).
38.	Особливості фрустраційних реакцій в залежності від стилю міжособистісних відносин.
39.	Залежність від соціальних мереж: психологічний контекст проблеми.
40.	Значимість впливу гендерних стереотипів на розвиток особистості підлітка.
41.	Чинники виникнення та форми прояву тривожності у старшокласників.
42.	Вплив тривожності на успішність навчання школярів молодшого шкільного віку.
43.	Спілкування в соціальних мережах як детермінанта агресивності в підлітковому віці.
44.	Дослідження мотивів гри в компютерні ігри в підлітковому та ранньому юнацькому віці.
45.	Особливості ціннісних орієнтацій старшокласників.
46.	Роль спілкування у розвитку дитини раннього віку.
47.	Формування образу «Я» у юнацькому віці.
48.	Батьки очима сучасного підлітка.
49.	Психологічна ресурсність студентської молоді в умовах війни.
50.	Психологічні характеристики міжособистісних взаємин в молодшому шкільному віці.

6. РЕКОМЕНДОВАНІ ПЛАНИ КУРСОВИХ РОБІТ

Тема: «Психологічні особливості оптимізму в осіб юнацького віку»

План

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ОПТИМІСТИЧНОЇ ПОЗИЦІЇ В ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ

- 1.1. Сутність поняття «оптимістична позиція» у психології
- 1.2. Ознаки та різновиди оптимістичної позиції у юнацькому віці

РОЗДІЛ 2. МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОЯВУ ОПТИМІСТИЧНОЇ ПОЗИЦІЇ У ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ

- 2.1. Організація емпіричного дослідження
- 2.2. Методи та діагностичні методики

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Тема: «Конфліктні ситуації у юнацькому віці та шляхи їх розв'язання»

План

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМИ КОНФЛІКТНИХ СИТУАЦІЙ У ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ

1.1. Конфліктні ситуації та їх психологічна сутність

1.2. Особливості юнацького віку як онтогенетичного етапу у розвитку особистості

1.2. Сутність та специфіка конфліктних ситуацій у юнацькому віці

РОЗДІЛ 2. ПСИХОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФОРМУВАННЯ УМІНЬ РОЗВ'ЯЗАННЯ КОНФЛІКТНИХ СИТУАЦІЙ У ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ

2.1 Методи психопрофілактики та корекції конфліктів (конфліктної поведінки) осіб юнацького віку

2.2 Практичні рекомендації для зниження конфліктності осіб юнацького віку

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Тема: «Психологічна профілактика шкідливих звичок»

План

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ ШКІДЛИВИХ ЗВИЧОК СЕРЕД ДІТЕЙ ТА ПІДЛІТКІВ

1.1 Сучасний стан проблеми поширення шкідливих звичок серед дітей та молоді.

1.2 Психологічний аналіз чинників формування шкідливих звичок.

РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА ПЛАНУВАННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ЗАХОДІВ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПРОФІЛАКТИКИ ШКІДЛИВИХ ЗВИЧОК

2.1 Моделі психопрофілактики шкідливих звичок.

2.2 Напрямки та форми профілактики шкідливих звичок серед дітей і молоді.

2.3 Вікові особливості психологічної профілактики шкідливих звичок.

2.4 Роль засобів масової інформації у профілактиці шкідливих звичок.

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Додаток А

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ «ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ЕКОНОМІКИ, ПРАВА ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

Циклова комісія суспільних та психологічних дисциплін

КУРСОВА РОБОТА

зі спеціальності: «053 Психологія»

на тему:

**«Феномен дитячої брехні:
психологічні причини та вікові особливості»**

Студента (ки) групи _____

Керівник:

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ECTS _____

Члени комісії:

(підпис)

(прізвище та ініціали)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

ТЕРНОПІЛЬ – _____р.

ВСТУП

Актуальність теми даної курсової є дуже високою оскільки педагоги виховують молоде покоління, це ті люди які вкладають в дитячі душі та розум багато навичок та важливої інформації для майбутнього.

Сучасні робочі місця характеризуються збільшенням темпу роботи, підвищенням очікувань щодо самоактуалізації, збільшенням залежності від міжособистісної координації при виконанні робочих завдань, збільшенням темпів змін і зростанням незахищеності роботою. На цьому тлі обговорюється вплив психосоціальних умов праці на психічне здоров'я, а також на серцево-судинні та опорно-рухові розлади.

Професія педагога є однією з найважливіших і водночас відповідальних професій у суспільстві. Вчителі виховують майбутнє покоління, передають знання і навички, формують світогляд дітей та молоді. Однак, робота педагога пов'язана з великою кількістю стресових ситуацій, що може призвести до емоційного вигорання.

Емоційне вигорання – це стан, коли людина втрачає інтерес до своєї роботи, відчуває втомленість і безсилля, нерідко супроводжуючись депресією та іншими психічними розладами. Цей стан може виникнути у будь-якого педагога, який працює з дітьми та молоддю.

Метою курсової роботи є дослідження проблеми емоційного вигорання педагога. У роботі будуть розглянуті такі питання: визначення поняття «емоційне вигорання», причини його виникнення, наслідки для педагога, методи профілактики та лікування цього стану.

Завдання курсової роботи:

- дослідити основні концепції емоційного вигорання;
- визначити ознаки та симптоми симптому емоційного вигорання;
- вияснити причини та способи діагностики емоційного вигорання;
- обґрунтувати дослідження та провести дослідження;
- проаналізувати та інтерпретувати результати дослідження;
- з'ясувати основні методи профілактики емоційного вигорання у педагогів;
- описати методи які допомагають уникнути емоційного вигорання.

Об'єктом дослідження є емоційне вигорання.

Предмет дослідження – дослідження вигорання у педагогів.

Методи дослідження. Для розв'язання поставлених завдань та досягнення мети було використано загальнонаукові методи теоретичного дослідження, зокрема систематизацію, аналіз, порівняння, узагальнення, анкетування, інтерв'ю, спостереження.

Теоретична значущість цієї теми полягає в поглибленому розумінні психологічних аспектів роботи педагогів та їх впливу на психічне здоров'я, що може відкрити шляхи для подальших психологічних досліджень та розробки практичних рекомендацій для підтримки психологічного благополуччя педагогів.

Практична значущість дослідження емоційного вигорання у педагогів може мати безпосередній вплив на практичну сферу, допомагаючи покращити умови праці й підтримку психологічного благополуччя педагогів у навчальних закладах.

Структура роботи. Курсова робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел. В першому розділі запропоновано теоретико-методологічні засади емоційного вигорання. В другому розділі проведено дослідження, та здійснено аналіз емоційного вигорання педагогів. В третьому розділі запропоновано методи профілактики емоційного вигорання у педагогів.

РОЗДІЛ 1
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ
ЕМОЦІЙНОГО ВИГОРАННЯ

1.1. Основні концепції емоційного вигорання

Вигорання – це синдром, який виникає внаслідок хронічного стресу на роботі, що має кілька наслідків для благополуччя та здоров'я працівників. Цей систематичний огляд мав на меті узагальнити докази фізичних, психологічних та професійних наслідків професійного вигорання в проспективних дослідженнях [8].

Основні підходи до визначення поняття «мотивація персоналу»

АВТОР	ТРАКТУВАННЯ
Бех І. Д.	Мотивація є динамічним процесом формування мотиву як підґрунтя вчинку.
Кібанова А. Я.	Функція керівництва, яка полягає у формуванні у працівників стимулів до праці (спонукати їх працювати з повною віддачею), а також в довготривалій дії на працівника в цілях зміни по заданих параметрах структури його ціннісних орієнтацій і інтересів, формування відповідного мотиваційного ядра та розвитку на цій основі трудового потенціалу.
Шапіро С. А.	Процес свідомого вибору людиною того чи іншого типу поведінки, визначеного комплексним впливом зовнішніх (стимули) і внутрішніх (мотиви) чинників.
Коленда Н. В.	Внутрішній спонукальний механізм, який формується на основі свідомості людини (працівника), виходячи з її потреб, здібностей та бажань і націлений на досягнення визначених результатів трудової діяльності.
Колот А.М.	Сукупність зовнішніх і внутрішніх сил, які спонукають до діяльності, визначають поведінку, форми діяльності, надають цій діяльності спрямованості, орієнтованої на досягнення особистих цілей і цілей організації.
Занюк С. С.	Сукупність спонукальних факторів, які визначають активність особистості, тобто всі мотиви, потреби, стимули, ситуативні чинники, які спонукають поведінку людини.
Комаров Е. І.	З одного боку – це мотиваційна система одного та/або декількох працівників, а з іншої – процес мотивації індивіда, групи, колективу.
Крушельницька О.В.	Довготерміновий вплив на працівників з метою зміни за заданими параметрами структури ціннісних орієнтацій та інтересів, формування відповідної мотиваційної системи і розвиток на цій основі трудового потенціалу.

Примітка. Наведено за [2], [4], [20], [4], [6], [3], [8], [10].

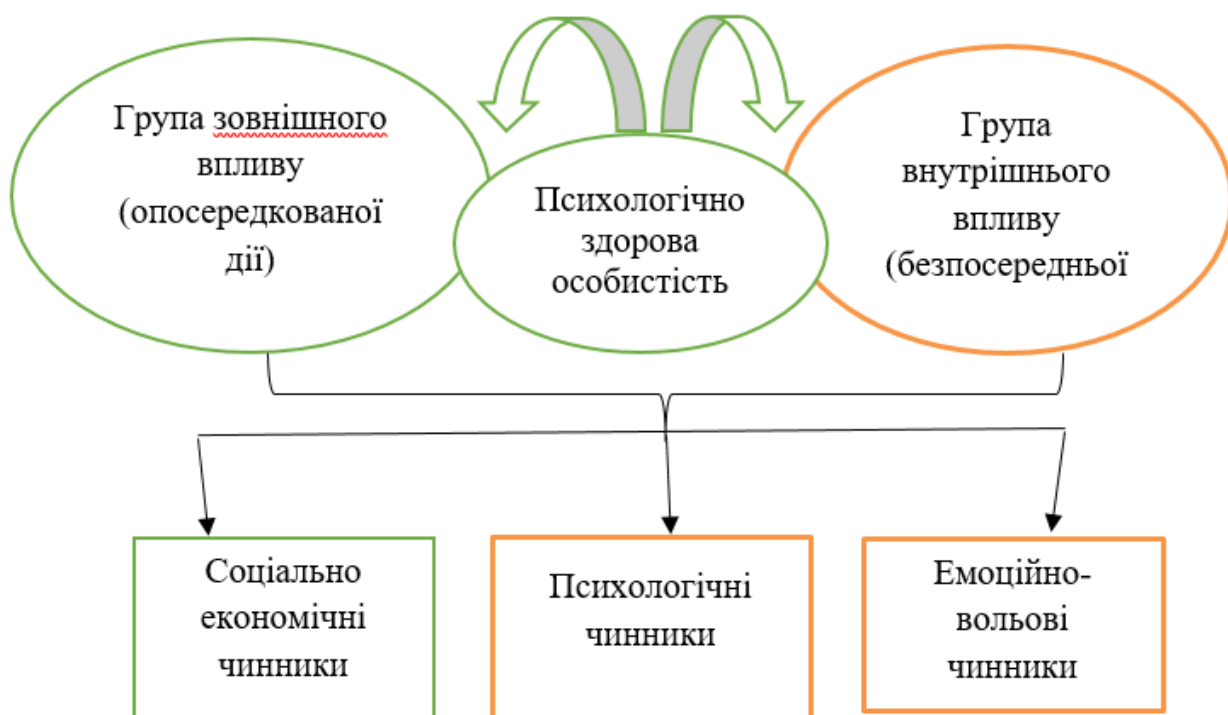

Рис. 1.1 Класифікація соціально-психологічних чинників, що впливають на здоров'я людей

Примітка: Сформовано автором на основі проведених досліджень

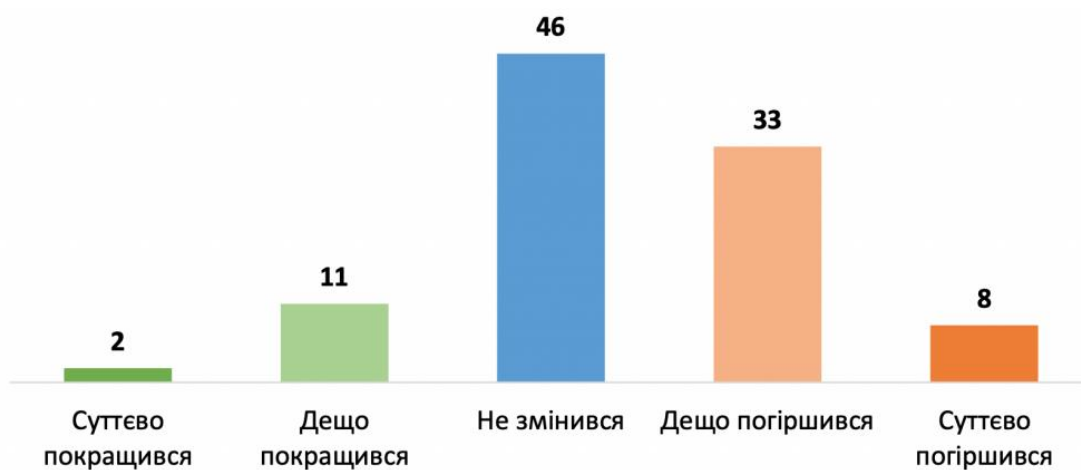

Рис. 2.1. Зміни емоційно-психологічного стану ВПО, які постраждали внаслідок війни у порівнянні з попереднім місяцем

Примітка. Побудовано автором на основі [18].

ДЛЯ ПОДАТОК

Методичні рекомендації
щодо виконання курсової роботи
для здобувачів фахової передвищої освіти
за спеціальністю 053 Психологія,
освітньо-професійної програми «Психологія»

Укладач: Лукаш Едуард Ярославович